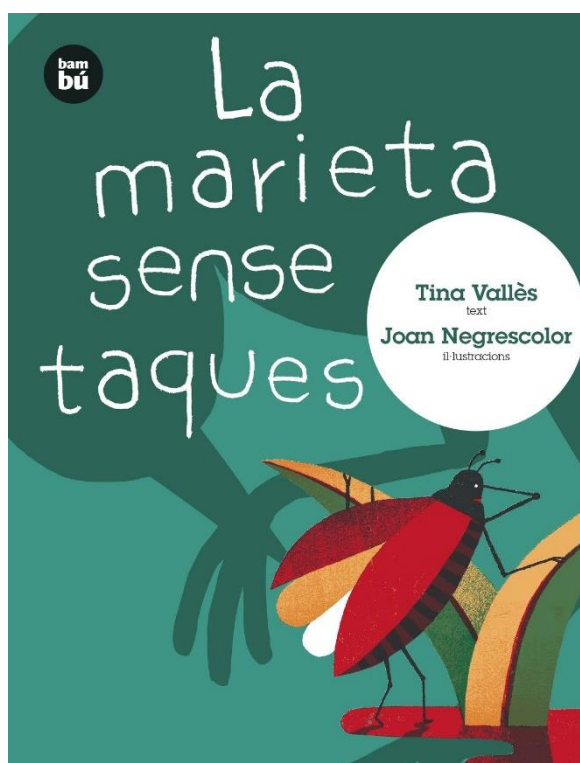

EL GUST PER LA LECTURA 2023-2024

AUTORA: TINA VALLÈS

LA MARIETA SENSE TAQUES

EDUCACIÓ PRIMÀRIA: CICLE INICIAL
GUIA DIDÀCTICA

EL GUST PER LA LECTURA 2023-2024

AUTORA: TINA VALLÈS
LA MARIETA SENSE TAQUES
GUIA DIDÀCTICA: CICLE INICIAL

Lola Ventosa Hernández

Departament d'Educació
Subdirecció General de Llengües
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Setembre de 2023

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>.

ÍNDEX

1. Introducció	5
2. L'autora. Tina Vallès López (Barcelona 1976).....	6
2.1 Sobre el procés creatiu	6
2.2 Relació amb el públic	7
2.3 La Tina com a lectora	7
2.4 Amb paraules de la Tina	8
2.5 Títols publicats.....	8
2.6 Premis i reconeixements.....	8
2.7 Algunes curiositats. sabies que...?	9
2.8 Tina, ens podries dir.....	10
3. L'il·lustrador	11
4. La marieta sense taques. Característiques de l'obra	12
4.1 Fitxa tècnica.....	12
4.2 Argument.....	12
4.3 Estructura	13
4.4 Valoració d'especialistes i/o crítics de LIJ.....	14
5. Abans de llegir	15
5.1 Conèixer l'autora i contactar amb ella	15
5.3 Racó de la Tina Vallès.....	16
5.4 Conèixer l'il·lustrador: Joan Negrescolor	17
5.5 Com és una marieta?	18
5.6 Què és una taca?	19
6. Durant la lectura	20
6.1 Lectura inicial	20
6.2 Diàleg literari.....	21
6.3 Anàlisi de les il·lustracions	23
6.4 Lectura de les nenes i els nens	24
7. Després de llegir	25
7.1. Valoració final de l'obra	25
7.2. Anàlisi dels personatges.....	26
7.3. Explica el conte amb les teves paraules.....	26
7.4. I si aquest llibre s'acabés d'una altra manera?.....	27
7.5. Poemes de marietes.....	27
7.7. Maqueta del jardí.....	29

7.8. La marieta sense taques. Obra de teatre	29
7.9. Ens inventem una història per a cada personatge	30
8. Taula de continguts	31
9. Bibliografia, webgrafia i altres fonts d'informació.....	32

1. Introducció

Us presentem un material adreçat a mestres de cicle mitjà per treballar el gust per la lectura a través d'un llibre de la Tina Vallès que s'anomena *La marieta sense taques*.

En aquestes pàgines trobareu informació de l'autora, de l'il·lustrador i del mateix llibre, però per sobre de tot trobareu orientacions per acompanyar l'alumnat abans, durant i després de la lectura col·lectiva del text.

El guiatge literari es planteja perquè les criatures puguin aprofundir en l'obra compartint entre iguals la comprensió i la interpretació del seu contingut. Com a mediadors literaris, els mestres i les mestres hem d'anar molt més enllà de la destresa lectora i de la comprensió literal. Com a dinamitzadors, hem de generar motivació i facilitar les condicions per a l'enriquiment mutu. Inicialment, cada nena i cada nen accedeix al llibre des de les seves capacitats, però quan interactua amb la resta del grup participa de l'interès general creixent, estableix connexions i construeix significat de manera col·lectiva.

El recull d'activitats que us presentem són únicament propostes. Caldrà que cadascú faci la seva pròpia selecció en funció del grup, de l'edat de la canalla i del temps que hi pugui dedicar. En qualsevol cas, el debat literari durant la lectura del llibre és l'activitat que marca més que cap altra la diferència entre una lectura individual i autònoma i un acompanyament que es proposa promoure el gust per la lectura i la formació de lectors i lectores amb criteri i inquietud literària.

És interessant anar alternant les activitats d'expressió oral amb les de producció escrita, sense saturar la canalla. Caldrà anar observant la seva resposta al llarg del procés, tot dosificant unes activitats i altres perquè la motivació es mantingui i no decaigui la curiositat per la història.

Dins l'horari escolar, caldrà combinar la lectura obligatòria d'aquest llibre amb altres moments de lectura autònoma a l'aula, en què la canalla pugui escollir lliurement altres llibres sense la pressió d'haver-ne de fer cap treball. L'escola haurà de facilitar les condicions perquè nens i nenes gaudeixin de la lectura oferint diversitat de moments i d'espais en què això sigui possible.

2. L'autora. Tina Vallès López (Barcelona 1976)

La Tina va començar a escriure perquè li agrada molt explicar històries. A la seva família ningú més no escriu. És traductora, correctora i escriptora, sempre autònoma. Quan va acabar filologia catalana a la Universitat de Barcelona, pensava fer de professora però quan va fer les pràctiques per treure's el certificat d'aptitud pedagògica es va adonar que la docència no era per a ella. Va accedir a una beca del Grup 62 i va veure que el món dels llibres era el seu món.

Es guanya la vida traduint, corregint i escrivint. Inicialment, l'escriptura representava una part molt petita dels seus ingressos, però gradualment ha anat guanyant terreny, sobretot a partir de la publicació de la seva penúltima novel·la, La memòria de l'arbre, que ha rebut el premi Anagrama i s'ha traduït a diverses llengües. La gran repercussió que ha tingut el llibre en l'àmbit internacional li ha obert moltes portes i l'ha refermat com a autora.

2.1 Sobre el procés creatiu

La Tina no és gens metòdica a l'hora de crear una història. “Vaig fent una mena de digestió lenta.”¹ La història la preocupa poc, el més important per a ella és la manera com l'explica. Atès que escriu per a lectores i lectors de totes mides, el primer que es planteja és per a qui vol explicar la història. En els contes més breus per a la canalla més petita, parteix sempre d'una pregunta: “Un nen i un peix poden ser amics?” (pregunta que es va fer per escriure Bocabava). “Què passaria si un dia una marieta es lleva sense taques?” (pregunta que es va fer per escriure La marieta sense taques).

“Un cop he escrit la història em dedico a polir i repolir, fins que queda tal i com jo vull. Aquesta senzillesa és complexa de trobar perquè vas depurant el llenguatge fins que queda allò que exactament vols dir. Si ho pots dir en tres paraules no ho diguis en sis.

¹ Bona part de la informació sobre l'autora es va obtenir a partir d'una entrevista personal amb ella el dia 18 de juliol de 2022 a Barcelona. La resta procedeix de les ressenyes que adjuntem al final.

El resultat és senzillesa, però després d'un llarg procés. Després, quan les criatures llegeixen el llibre, cadascú pot interpretar el que vulgui. El més important és que la història els hagi interessat i s'ho hagin passat bé. Cadascú treu les seves pròpies deduccions, cadascú ha de viure la seva pròpia experiència lectora en funció del seu bagatge personal i del moment en què llegeix un llibre. El context educatiu pot enriquir aquesta experiència obrint tot el ventall de possibilitats, que sorgeixen en compartir amb els iguals la comprensió del text. [...] No tinc pretensions d'ensenyar res a ningú. Un llibre pot tenir molta força en funció del moment en què el llegeixes i les circumstàncies personals en les quals et trobes.”

2.2 Relació amb el públic

A la Tina, li agrada tenir relació amb el seu públic i saber la seva opinió. Al llarg de la seva carrera li han dit coses molt boniques, com aquella lectora que li va assegurar que un llibre seu li havia canviat la vida. Va a les escoles a través del programa “Autors a les Aules” o quan contacten amb ella a través de clubs de lectura, biblioteques o altres entitats. Intenta conèixer especialment la resposta del públic infantil, per saber si connecta amb les històries. Els nens i les nenes li pregunten sovint quin és el preferit dels seus llibres, pregunta que li sembla molt difícil de respondre perquè la relació amb els llibres propis va canviant al llarg del temps.

2.3 La Tina com a lectora

“Quan era una nena vaig llegir molts Vaixells de Vapor i molts Grumets de la Galera.” Aquests són alguns dels títols que destaca: Màquines d'empaquetar fum i altres enginys de M. Dolors Alibés i No hi ha dret de la Susie Morgenstern, un llibre que juga amb la forma, cosa que ja li cridava l'atenció des de ben petiteta.

La Tina s'ha pronunciat de manera molt directa a les xarxes sobre la importància de fomentar la lectura a les escoles a través de les biblioteques escolars: “La solució passa per la biblioteca escolar sí o sí. [...] Cal contractar bibliotecàries escolars a totes les escoles o com a mínim vincular cada escola amb la biblioteca més propera amb l'assessorament de personal qualificat (1 o 2 sessions al mes). A primària, el professorat té bona voluntat però no té prou formació. Hi ha persones concretes amb molt d'entusiasme.”

Més enllà dels clàssics, la Tina considera que actualment hi ha noves fornades de molt bons autors catalans com Oriol Canosa, Josep Lluís Badal, Muriel Villanueva, Laia Longan o Teresa Muñoz.

Actualment, continua treballant com a editora amb en Miguel Miralles en un portal de contes per a adults que es diu Paper de Vidre. Cada quinzena publiquen un conte inèdit o una traducció. Ara fa vint anys que van començar com a revista cultural digital i posteriorment es van reconvertir en portal de contes. Durant tot el procés han creat una comunitat d'autors i lectors cada cop més important. El Joan Todó o la Marta Orriols van començar a escriure per a aquest portal quan encara no eren coneguts.

2.4 Amb paraules de la Tina

“M'agrada l'ambient que es crea quan expliques una història.”

“Tot el que escric es basa en la realitat quotidiana. Surt del que veig, del que visc i del que llegeixo.”

“La primera llavor de tot plegat va ser Aloma, de Mercè Rodoreda.”

“Hi ha llibres per a tothom. No és que no t'agradi llegir, és que no has trobat els llibres que a tu t'agraden.”

“Escriure és el meu espai de llibertat.”

2.5 Títols publicats

L'aeroplà del Raval. Barcelona: LaBreu (2006). Narrativa

El caganer més divertit de Nadal en 3D. Barcelona: Estrella Polar (2011). Narrativa infantil

Petita història: Palau Güell. Barcelona: Mediterrània (2011). Narrativa infantil

Maic. Barcelona: Baula (2011). Narrativa

Un altre got d'absenta. Barcelona: LaBreu (2012). Narrativa

El parèntesi més llarg. Barcelona: Proa (2013). Narrativa

La cigala i la formiga. Barcelona: Estrella Polar (2016). Narrativa infantil

La llebre i la tortuga. Barcelona: Estrella Polar (2016). Narrativa infantil

Bocabava. Il·lustracions de Gabriel Salvadó. Barcelona: Fragmenta (2016). Narrativa Infantil

Totes les pors. Barcelona: La Galera (2016). Narrativa infantil

La marieta sense taques. Barcelona: Bambú (2017). Narrativa infantil

La memòria de l'arbre. Barcelona: Anagrama (2017). Narrativa

Crec. Amb il·lustracions d'Alicia Baladan. Barcelona: Kireei (2017). Narrativa infantil

Erra. Barcelona: Comanegra (2018). Narrativa infantil

Els pòstits del senyor Nohisoc. Il·lustracions de Christian Inaraja. La Galera (2021). Narrativa infantil

El senyor Palomar a Barcelona. Barcelona: Anagrama (2021). Novel·la

Mira. Il·lustracions de Mercè Galí. Barcelona: Animallibres (2021). Novel·la infantil

2.6 Premis i reconeixements

- Premi Mercè Rodoreda de narrativa per *El parèntesi més llarg* (2012)
- Premi Anagrama de novel·la per *La memòria de l'arbre* (2017)
- Premi de Narrativa Maria Àngels Anglada per *La memòria de l'arbre* (2018)

- Premi Jean Monnet des Jeunes Européens per la versió francesa de *La memòria de l'arbre*, publicada per l'editorial Philippe Rey (2020)
- Premi Folch i Torres per *Els pòstits del senyor Nohisoc* (2020)

2.7 Algunes curiositats. sabies que...?

- La Tina va traduir al català els còmics de *Mortadelo y Filemón* durant deu anys.
- *La memòria de l'arbre* ha estat traduït a 18 idiomes diferents. La traducció turca ha estat un fenomen editorial importantíssim. Se n'han venut més de 14.000 exemplars.
- *Els pòstits del senyor Nohisoc* va guanyar el premi Folch i Torres l'any 2020.
- Quan la Tina crea històries en què apareixen nens i nenes, sempre se les imagina en pobles, perquè, malgrat que actualment viu a Barcelona, la seva infantesa va transcórrer entre dos pobles. Un és Premià de Mar, on vivia habitualment, i l'altre és Montblanc, on passava tots els estius a casa dels avis.
- A l'hora d'escriure el seu darrer llibre, *El senyor Palomar a Barcelona*, la Tina ha sentit un cert pànic escènic a causa de l'èxit aclaparador de *La memòria de l'arbre*.

2.8 Tina, ens podries dir...

Un color

- El groc

Un llibre infantil

- No hi ha dret!*, de Susie Morgenstern

Un llibre per a persones adultes

- Palomar*, d'Italo Calvino. En la seva darrera novel·la ressuscita el personatge del senyor Palomar, d'aquest llibre

Un dels teus llibres infantils

- Mira*

Una pel·lícula

Ⓢ *De sobte, l'últim estiu*

- Ⓢ (títol original: *Suddenly, Last Summer*, dirigida per Joseph L. Mankiewicz, estrenada el 1959)

Un animal

- El gat (en tenim a casa)

Un paisatge

- La Conca de Barberà

Una ciutat

- Barcelona (on viu actualment)

Un personatge dels còmics

- Calvin i Hobbes

Una afició

- Llegir

Un esport

- Cap ni un

Un menjar

- Les carxofes farcides de la meva àvia

Unes postres

- L'arròs amb llet

M'agrada molt...

- Explicar històries

No m'agrada gens...

- Parlar en públic

A vegades somio que...

- Dibuixo (és la meva vocació frustrada)

Em sembla increïble que...

- Em llegeixin!!!

3. L'il·lustrador

En Joan Negrescolor va néixer a Barcelona l'any 1978 i el seu veritable nom és Joan Fernández Vicente. El seu pseudònim prové de la cultura punk, del vestir-se negre i de la reivindicació d'aquest color: "En un món gris, el negre és color". Tal com afirma al seu propi web,² en Joan es va formar a l'Escola Massana i va fer alguns cursos reveladors a Albarracín i a EINA. Treballa com a il·lustrador professional des de l'any 2008; va començar treballant per a publicitat, premsa i pòster. Des de sempre ha fet col·laboracions per a iniciatives culturals amb contingut social i sense ànim de lucre. Ha col·laborat amb els moviments socials de Barcelona i arreu, aportant els seus dibuixos a les iniciatives col·lectives d'esperit crític i pràctiques radicals. Ha participat en la

Impremta Col·lectiva de Can Batlló, un espai veïnal autogestionat al barri de la Bordeta. En els darrers anys, treballa sobretot en l'àmbit de la literatura infantil i els àlbums il·lustrats, tasca per la qual ha rebut diversos premis i reconeixements: "Dibuixar per a nens és un acte de franquesa amb un mateix".

- Residència artística a la Fira del Llibre Infantil de la Xina, Shanghai 2018.
- Guanyador del Gran Junceda 2018, *A cidade dos animais*, Catalunya.
- Guanyador del Premi Junceda 2018, categoria Llibre Infantil de Ficció per *A cidade dos animais*.
- Guanyador del Premi Junceda 2018, categoria Il·lustració de Premsa, Catalunya.
- Seleccionat per a l'exposició i catàleg de Ilustrarte, Portugal 2018.
- Seleccionat a la Fira del Llibre Infantil de Bolonya 2018.
- Guanyador del Golden Pinwheel de la Fira del Llibre Infantil de la Xina 2017.
- White Raven List 2017, *A cidade dos animais*.
- Seleccionat a la Fira del Llibre Infantil de Bolonya 2016.
- Bologna Raggazi Award Non-Fiction 2016 per *Libros Para Mañana; Hay Clases Sociales*.
- Guanyador del Premi Junceda 2016, categoria Divulgació i Ciència per *Hay Clases Sociales*.
- Guanyador del Premi Junceda 2015, categoria Edició per *My Race Puzzle* (Londji Toys).
- Menció al 4t Catàleg Iberoamericà d'Il·lustració, SM, FILGuadalajara, Mèxic 2013.

² <http://negrescolor.com/sobre-mi>.

4. La marieta sense taques. Característiques de l'obra

4.1 Fitxa tècnica

- **Text:** Tina Vallès
- **Il·lustració:** Joan Negrescolor
- **Editorial:** Bambú
- **Llengua, lloc i data de l'edició original:** Català, Barcelona, 2017
- **Gènere:** Conte d'estructura rítmica
- **Edat recomanada:** Cicle inicial (6-8 anys)
- **Temes:** La cooperació i l'amistat

4.2 Argument

Després d'una nit molt ventosa, la marieta Enriqueta acaba de llevar-se i s'adona que ha perdut les seves cinc taques negres. Per aquest motiu, decideix anar a buscar-les per tot el jardí. De mica en mica, descobrirà que alguns dels animals del seu entorn han anat trobant les taques i les han fet servir per a funcions molt diverses. La formigota Carlota es pensa que la taca negra és un cau secret. El cargol Oriol la fa servir de barret per protegir-se del sol. El pardal Eudald confon la taca amb una bena per curar una ferida a la pota. L'aranya Pepeta està encantada amb aquest senyal que ha aparegut al mig de la seva teranyina i que l'ajudarà a distingir-la de lluny. I la papallona Mariona està convençuda que la taca negra que ha trobat aquest matí és un adorn que la fa sentir més bonica que mai.

Malgrat que cadascun dels animalons del jardí es desespera quan s'adona del seu error, la marieta Enriqueta intenta col·laborar amb ells i busca la solució més encertada per a cadascun. A la formigota Carlota, l'ajuda a fer un cau nou. Al cargol Oriol, li ensenya a passejar per l'ombra. Al pardal Eudald, li cura la pota amb una fulla d'herba. A l'aranya Pepeta, li canvia la taca per una flor que també l'ajudarà a distingir la teranyina de lluny. I a la papallona Mariona, la convenç que ja és la bestiola més bonica del jardí.

D'aquesta manera, repetint una seqüència molt similar per a cadascun dels personatges que va apareixent, la Tina Vallès dona un ritme molt marcat a una història aparentment simple que ens parla de l'amistat i de l'ajuda mútua. En cada episodi, la marieta genera un problema i aporta una solució a l'animaló amb el qual es troba. Sense perdre de vista el seu objectiu, retroba cadascuna de les taques i ofereix la seva ajuda amb alternatives constructives. I ho fa tan bé que no li importaria repetir-ho l'endemà. Alguns animals del bosc es trobaven millor gràcies a aquesta part d'identitat que ella havia perdut, però ella

necessita restablir-la. Sense taques no és ella. Per això inicia aquesta aventura tan trepidant i recupera la seva identitat amb l'ajuda dels altres. Es tracta d'una aventura quotidiana, sense estridències, en un entorn amable, un jardí ple de personatges delicats.

4.3 Estructura

Malgrat que la història està escrita d'una tirada, sense pauses ni capítols, l'estructura del llibre és molt clara. La seqüència narrativa és coherent i segueix una fórmula rítmica de cinc episodis que reproduïxen una mateixa composició. La història comença amb un problema que es va resolent de forma progressiva a mesura que apareixen nous personatges i avança l'argument. El final resol de manera satisfactòria i convincent tota la cadena d'accions.

Presentació

Al primer full s'exposa el problema de forma breu: la marieta Enriqueta ha perdut les seves cinc taques després d'una nit molt ventosa al jardí.

Nus

A partir d'aquí es succeeixen cinc episodis molt similars amb cinc personatges ben curiosos: la formigota Carlota, el cargol Oriol, el pardal Eudald, l'aranyeta Pepeta i la papallona Mariona. Cadascun ha trobat una taca i l'ha fet servir per a alguna cosa insòlita. La protagonista exposa a cadascun dels animalons el seu error i quan se n'adonen es desesperen, però ella els ajuda a trobar una solució adequada. Al final de cada episodi la marieta Enriqueta es col·loca a la closca la taca recuperada i segueix el seu camí.

Desenllaç

En els tres darrers fulls, la marieta ja ha recuperat les cinc taques i es mostra satisfeta. Per una banda, ha recuperat la identitat perduda i, per l'altra, ha fet feliços a cinc animalons del jardí amb la seva ajuda. Fins i tot, si tornés a fer vent, no li importaria repetir l'aventura l'endemà.

Més enllà del text, l'il·lustrador ens fa una petita broma a la darrera pàgina del llibre, mostrant un cuc que s'ha guarnit amb taques negres, com si la història tornés a començar de forma cíclica.

4.4 Valoració d'especialistes i/o crítics de LIJ

Aquestes son algunes ressenyes interessants que hem trobat a la xarxa sobre el llibre:

- Aurora VALL CASAS, <https://www.clijcat.cat/faristol/critica/La-marieta-sense-taques>
- Tina VALLÈS, <https://tinavallescriu.wordpress.com/2017/02/10/la-marieta-sense-taques/>

5. Abans de llegir

Abans d'iniciar la lectura d'un llibre a l'aula és fonamental que busquem la manera de desvetllar la curiositat de l'alumnat amb activitats diverses. Es tracta de generar motivació, fent una aproximació progressiva que provoqui interès per saber què és el que hi passa. Us proposem:

5.1 Conèixer l'autora i contactar amb ella

Busqueu informació sobre la Tina Vallès. Més enllà de les dades que us fem arribar en aquesta guia, podeu trobar fotografies i entrevistes que ajuden la canalla a imaginar-se l'autora com una persona real amb un ofici molt atractiu.

Contacteu amb l'autora, la trobareu a les xarxes. Li podeu fer arribar un missatge i explicar-li que esteu a punt de llegir el seu llibre. A més, la Tina Vallès està inclosa en el programa **Autors a les Aules**, que promou la Institució de les Lletres Catalanes del Departament de Cultura. Aquest és un programa de foment de la lectura i promoció i difusió de la literatura que permet apropar l'alumnat al fet literari, entrar en contacte directe amb els escriptors i escriptores i establir a la mateixa escola un diàleg al voltant dels seus llibres de creació i d'altres temes relacionats amb el fet literari com l'ofici d'escriure, el procés de creació o el món editorial. Podeu sol·licitar i organitzar la visita de la Tina Vallès al centre a través del següent enllaç: <https://cultura.gencat.cat/ca/ilc/que-fem/programes/lletres-a-les-aules/>.

L'experiència de poder conversar amb una escriptora pot ser molt atractiva per a la canalla i contribueix a l'èxit de la lectura. Podeu planificar la visita abans de llegir el llibre o programar-la com a acte de cloenda i compartir amb l'autora les impressions o els neguits que el llibre hagi provocat. Sigui com sigui, la visita d'una autora a l'escola s'ha de plantejar com un fet extraordinari que convé preparar prèviament, planejant les possibles preguntes i intervencions perquè la trobada sigui el màxim d'enriquidora per a tot el grup.³

³ Joan PORTELL RIFÀ, "Avui ens visita... o com dinamitzar la visita d'un autor a l'aula", Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme, https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0046/478d9f34-3edc-4aa8-9fbe-69fe3379be94/avui_ens_visita_portell.pdf.

5.2 Observar el llibre des del punt de vista formal i analitzar la informació de la coberta i la contracoberta

Abans d'iniciar la lectura del llibre, dedicarem una estona a observar-lo, a tenir-lo entre les mans i a analitzar tota la informació que ens proporciona des del punt de vista formal. Aquest és un bon moment per presentar el vocabulari bàsic de les parts del llibre i el seu

significat: coberta, contracoberta, llom, guardes i portada.⁴ També és interessant Abans d'iniciar la lectura del llibre, dedicarem una estona a observar-lo, a tenir-lo entre les mans i a analitzar tota la informació que ens proporciona des del punt de vista formal. Aquest és un bon moment per presentar el vocabulari bàsic de les parts del llibre i el seu significat: coberta, contracoberta, llom, guardes i portada.⁵ També és interessant recordar a què correspon cadascuna de les dades que llegim: títol, autora, il·lustrador, editorial i resum. Resulta

molt engrescador intentar endevinar el possible argument de l'obra a partir d'aquestes dades. Comentarem el títol i la il·lustració de la coberta en una xerrada inicial que comença a generar certa impaciència i, per tant, motivació. Cal que dirigim la mirada cap a aquesta primera imatge de la protagonista, on es mostra clarament el problema que genera la història: hi ha una marieta que no té taques a la closca. Què li pot haver passat?

5.3 Racó de la Tina Vallès

Més enllà de les dades professionals que puguem reunir sobre la carrera literària de la Tina Vallès, seria molt interessant poder fullejar alguns dels seus llibres i comprovar que no tots van dirigits a nens i nenes de cicle inicial. Es pot plantejar una tasca de cerca a la biblioteca de l'escola o a la biblioteca del barri, demanant ajuda a les persones encarregades. És una bona ocasió per revisar la formació d'usuaris i usuàries i

⁴ Si voleu més informació sobre les parts del llibre, podeu visualitzar aquest vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=73m5QbOYTOK>.

⁵ Si voleu més informació sobre les parts del llibre, podeu visualitzar aquest vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=73m5QbOYTOK>.

comprovar que, malgrat que els llibres de la Tina Vallès estan repartits entre diversos nivells lectors, tots ells es poden identificar ràpidament per les tres primeres lletres del cognom (**Val**) que figuren en el teixell enganxat al lloc de cada volum.

Podem fer un petit racó dins de l'aula o al passadís de la classe mostrant tots els llibres que haguem pogut trobar de la Tina Vallès. Podem decorar la paret amb alguna fotografia seva i recollir algunes dades molt bàsiques de la seva biografia en un mural en petits rètols independents: nom complet, data i lloc de naixement, ciutat on viu, nom del seu llibre preferit, alguna afició, algun premi que hagi rebut...

5.4 Conèixer l'il·lustrador: Joan Negrescolor

Malgrat que en aquestes activitats prèvies prioritzem la cerca d'informació al voltant de l'autora del text, és fonamental que des de la dinamització lectora reivindicuem la tasca extraordinària de la persona que fa les il·lustracions del llibre. Buscarem algunes il·lustracions de Joan Negrescolor que surtin a la xarxa. Fins i tot, podem localitzar a la biblioteca escolar i/o a la biblioteca del barri altres llibres i revistes il·lustrades per ell mateix. Per a l'alumnat de cicle inicial, pot resultar especialment impactant *La ciutat dels animals*,⁶ un llibre sobre el poder de les històries, el respecte per la natura i la igualtat entre animals i humans. Va rebre el premi Gran Junceda l'any 2018.

⁶ Joan NEGRESCOLOR, *La ciutat dels animals*, Barcelona, Zahorí Books, 2019.

5.5 Com és una marieta?

Malgrat que donem per suposat que una criatura de cicle inicial sap el que és una marieta, estaria molt bé que abans d'iniciar la lectura féssim una cerca breu per la xarxa i observéssim algunes fotografies d'aquest insecte. Fins i tot, si programem la lectura per al tercer trimestre, podríem fer un passeig pel pati de l'escola o pel parc més proper (depèn del cas) i mirar de trobar-ne alguna. Penjarem unes quantes fotografies en un racó de la classe per poder parlar-ne i explicar tot el que en sabem.

Al costat de les fotografies hi afegirem una fitxa descriptiva d'aquest estil, amb la informació localitzada:

- Què és una marieta?
- De quin color és?
- Quantes potes té?
- Quantes antenes té?
- Com es desplaça?
- On viu?
- Què menja?
- Com es reproduïx?
- Com es defensa?

- Què és una marieta? Un insecte.
- De quin color és? Pot ser vermella, carabassa, verda o groga, amb els puntets negres.
- Quantes potes té? Sis.
- Quantes antenes té? Dues antenes curtes.
- Com es desplaça? Caminant o volant.
- On viu? A les plantes de les quals s'alimenta.
- Què menja? Petits insectes que troba a les plantes.
- Com es reproduïx? La femella escampa els ous en grupets petits per les plantes.
- Com es defensa? Deixa anar un líquid desagradable per les potes.

5.6 Què és una taca?

Abans d'iniciar la lectura encara ens queda una paraula clau: taca. Una taca és una zona que té un color que és diferent del material sobre el qual es troba i moltes vegades

no té tampoc uniformitat en la seva distribució sobre aquesta zona. Serà molt important aclarir el concepte per poder fer adonar a la canalla que una marieta té taques de mena, però pot passar que una taca es faci sense intenció, com és el cas de les taques sobre teixit, tela o un altre material.

Entre tots i totes pensarem diferents exemples de taques a la natura i en farem un llistat a la pissarra: animals o plantes que tenen taques de forma permanent. També buscarem dins de l'aula si localitzem algunes taques que s'hagin fet de forma involuntària.

Per finalitzar aquest primer apartat cadascú farà un dibuix de la seva pròpia marieta en un full gran. Utilitzarem ceres o pintures. Les taques es poden retallar en paper i enganxar al damunt. Farem una exposició amb els dibuixos de totes les marietes de la classe.

6. Durant la lectura

L'acompanyament i el guiatge que puguem fer durant la lectura és fonamental per incentivar-ne el gust i per afavorir una comprensió completa. La lectura del llibre, des de la presentació fins a la realització de les activitats que se'n derivin, es pot allargar un màxim de quatre setmanes. És una lectura molt adequada per la primavera.

6.1 Lectura inicial

El format breu d'aquest conte ens permet llegir-lo d'una tirada en una primera sessió. Aquesta lectura en veu alta la farà la mestra o el mestre, que és i ha de ser un model de lectura correcta, llegint amb fluïdesa, amb la veu alta i clara i donant l'entonació adequada amb un ritme moderat.

De moment, la canalla no tindrà cap exemplar del llibre, només escoltarà i anirà observant les imatges del llibre que se'ls vagin mostrant. Durant aquesta primera lectura volem captar l'atenció de les nenes i els nens perquè es vagin submergint progressivament en la història i s'interessin per les vivències de cadascun dels personatges.

Posteriorment, farem una segona lectura del llibre i, ara sí, totes les nenes i els nens aniran seguint la lectura de la mestra o el mestre amb el seu propi exemplar.

6.2 Diàleg literari

Després de les dues lectures de la mestra o del mestre, anirem repassant la història amb l'ajuda de tots els nens i nenes del grup. Aquesta és una activitat de comprensió lectora a nivell oral. Es tracta de recordar el fil argumental a través de preguntes molt directes sobre el desenvolupament dels fets:

- Qui és la protagonista de la història?
- Què li ha passat?
- Què ha decidit?
- A qui es troba primer?
- Què li passa a la formigota Carlota? Com ho resol la marieta Enriqueta?
- Què li passa al cargol Oriol? Com ho resol la marieta Enriqueta?
- Què li passa al pardal Eudald? Com ho resol la marieta Enriqueta?
- Què li passa a l'aranyeta Pepeta? Com ho resol la marieta Enriqueta?
- Què li passa a la papallona Mariona? Com ho resol la marieta Enriqueta?
- Com s'acaba la història?
- En quin lloc passa aquesta història?
- Durant quin període de temps?

Aquest és el vocabulari que caldrà comentar: ventosa, toll, cau, rebost, desesperar-se, bena, tireta, sacsejar, adorn.

Quan ja està clar el desenvolupament dels fets descrits a la història, cal conduir el grup una mica més enllà de la comprensió literal, per tal d'interpretar el text. Durant la lectura compartida d'un llibre, la mestra o el mestre ha d'exercir de **mediador literari** perquè les criatures aprenguin a referir-se a les lectures, a comentar-les, a reflexionar plegades i a expressar la seva opinió.

La lectura compartida a l'aula ens ofereix un espai per al debat i la reflexió en què nens i nenes poden participar i aprenen a interpretar tot allò que llegeixen. La persona que fa de mediadora actua com una autèntica proveïdora de sentit i totes les seves actuacions, més enllà de promoure la lectura, han de perseguir un objectiu: formar lectors i lectores amb criteri. És a dir, **lectors i lectores literàriament competents**. Així doncs, la mediadora ha d'actuar com a guia, facilitant el diàleg confiat, orientant la conversa i oferint als nens i nenes elements d'anàlisi que els forcin a ultrapassar l'estricta descripció argumental i el "m'ha agradat molt!", "és molt bonic!". La conversa literària s'haurà de recolzar en aquelles preguntes pertinents que afavoreixen el diàleg, que obliguen a analitzar, a inferir i a construir arguments. Són aquelles preguntes que doten el nostre

alumnat d'una altra mirada, d'una nova percepció, i que els ajuden a reelaborar el contingut amb les aportacions de tot el grup.

L'acompanyament lector té una **dimensió afectiva** que no es pot deixar al marge. La persona que fa de mediatra s'ha de mostrar propera, empàtica i afectuosa perquè aquests elements afavoreixen el diàleg i motiven l'interès pel llibre. Quan compartim una lectura s'estableixen vincles de complicitat, perquè a través de la lectura es comparteixen vivències i emocions.

Aquestes son algunes preguntes que poden guiar el **diàleg literari** per aprofundir en el text i afavorir que l'alumnat construeixi significats a partir de l'intercanvi entre iguals.

- Per què els animalons del jardí s'han quedat les taques de la marieta?
- Per què s'han comportat així? Li volien prendre les taques?
- Com s'ho ha pres la marieta? Estava enfadada? Com creus que se sent?
- Com s'ha comportat amb cadascun dels animalons?
- Què hauries fet tu en el seu lloc?
- Què és el que volia la marieta des del principi? Per què?
- Què hauria passat si hagués decidit no buscar les taques?
- Al final de la història la marieta està satisfeta amb tot el que ha fet?
- Com és que pensa que, si fa vent, no li farà res tornar a sortir a buscar les taques?
- Pensa paraules per descriure la forma de ser de la marieta.
- I els cinc animalons, com se senten quan la marieta els pren la taca? Estan d'acord a retornar les taques a la seva autèntica propietària?
- Què creus que en pensen de la marieta?
- De tots els animalons, quin creus que li ha donat un ús més original a les taques de la marieta?
- Pensa en altres animalons i possibles usos per a una taca de closca de marieta.
- Qui creus que ens està explicant aquesta història?
- Què penses que ens ha volgut dir?
- A tu t'ha agradat? Sí? No? Sabries dir per què?

Cal que s'estableixi una bona interacció entre la persona que fa de mediatra i la canalla, ja que l'objectiu final d'aquest debat és "compartir l'entusiasme, compartir la

construcció del significat i compartir les connexions que els llibres estableixen entre ells.”⁷ És important que en el debat no quedin sense tractar cap d’aquests aspectes:

- **Anàlisi formal del text:**
 - El conte.
 - El narrador. La narració omniscient.
 - Parts estructurals del llibre: plantejament, nus i desenllaç.
 - L’ús del llenguatge: trets fonamentals, estil, expressions singulars, figures retòriques, vocabulari.
- **Anàlisi del contingut:**
 - Els personatges.
 - L’espai en què es desenvolupa la història.
 - El temps.
 - L’argument.
 - La intencionalitat de l’autora.
 - Temes de fons.

El guiatge literari no pot donar les respostes. Cal provocar, cal fer pensar, cal donar pistes sense esperar que la canalla respongui exactament allò que volem que digui. Propiciem un espai de diàleg perquè ells i elles arribin a les seves pròpies conclusions.

A partir del diàleg literari, podeu introduir algunes **activitats d’expressió escrita** sobre paper com la resposta a algunes de les preguntes o el significat del vocabulari que acabem d’aprendre, però l’objectiu fonamental es situa a nivell oral.

6.3 Anàlisi de les il·lustracions

Després del debat literari, dedicarem una sessió a l’anàlisi de les il·lustracions. Observarem de quina manera el Joan Negrescolor ha retratat la història que hem llegit i que ja comprenem molt bé. Anirem guiant la vista de la canalla pel damunt dels dibuixos amb preguntes com aquestes que ens ajudaran a encetar un debat oral:

- T’has fixat en les il·lustracions?
- Hi ha alguna cosa que et cridi l’atenció?
- Quins colors utilitza l’il·lustrador?
- Com retrata cadascun dels animalons?
- La marieta del dibuix et sembla amable?
- Quins elements fa servir perquè el paisatge sembli un jardí?

⁷ Aquests són els tres tipus de participació definits per Aidan Chambers, citat per COLOMER, Teresa (2002), “El papel de la mediación en la formación de lectores”, a COLOMER, T.; FERREIRO, E.; GARRIDO, F. *Lecturas sobre lectura/3*. México: Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, 18.

- Més enllà dels animals i les plantes, localitza els objectes que formen part del paisatge.
- Com és que al final de la història hi ha una il·lustració sense text escrit?
- Quina és la il·lustració que t'agrada més de tot el llibre? Per què?
- Per què dius que t'agraden? Per què dius que no t'agraden?
- En què et fan pensar?

6.4 Lectura de les nenes i els nens

Un cop analitzat el text i les il·lustracions, el grup està en condicions d'iniciar el procés de lectura personal. Combinarem quatre formats diferents en sessions curtes que no han de superar els 15 minuts:

1. **Lectura en veu alta de les nenes i els nens de la classe.** Cal practicar-la i afavorir-la, per desenvolupar les habilitats lectores, però és convenient que anem combinant la lectura en veu alta de la canalla amb altres formats, ja que el nivell d'escolta entre iguals és inferior, sobretot si la persona que llegeix encara no mostra una gran destresa lectora.
2. **Lectura en veu alta de les nenes i els nens de la classe, preparada prèviament.** Una variable de la lectura en veu alta de l'alumnat que dona molt bon resultat és la preparació prèvia. Hem seleccionat un fragment del text perquè se'l preparin prèviament llegint-lo diverses vegades davant d'una altra persona que els comenti aquells aspectes que poden millorar. Es pot demanar la col·laboració de les famílies i, d'aquesta manera, les impliquem i afegim un incentiu a la seva valuosa tasca de promoció de la lectura des de casa:

La marieta Enriqueta deixa la formigota Carlota feliç amb el seu nou cau secret i segueix buscant. Encara ha de trobar quatre taques.

Lavors es troba el cargol Oriol que passeja sota el sol. Però què hi té, al cap?

Una taca!

—Què fas amb la meva taca, Oriol?

—No és cap taca, és el meu barret per al sol. Me l'he trobat aquest matí damunt de la closca. Em protegeix el cap del sol.

3. **Lectura en parelles.** És un format que es pot fer de forma esporàdica, per variar. Dues criatures es llegeixen mútuament, posant especial atenció en el nivell de destresa lectora de qui llegeix.
4. **Lectura individual en silenci.** Durant el decurs de les sessions, hem de reservar estones de lectura individual, perquè cada criatura es concentri i pugui avançar al seu propi ritme, sigui el que sigui.

Aquesta és la rúbrica que el professorat pot utilitzar per transmetre a la canalla els diversos continguts que es consideren per avaluar el nivell de destresa lectora: l'entonació i l'expressivitat, la fluïdesa i la velocitat, la dicció i el volum de la veu.

Entonació i expressivitat	Marca clarament els punts, les comes, els interrogants, les exclamacions	Marca una mica els punts, les comes, els interrogants, les exclamacions	No es diferencien els punts, les comes, els interrogants, les exclamacions
Fluïdesa i velocitat	Llegeix de forma contínua, sense pauses innecessàries	A vegades s'atura o s'encalla i es perd el sentit del text A vegades s'accelera	S'atura o s'encalla molt sovint Va tan de pressa que no se l'entén
Dicció	Vocalitza i pronuncia correctament	A vegades no pronuncia prou bé algunes paraules	No vocalitza ni pronuncia bé. Costa d'entendre el que diu
Volum de la veu	És correcte, se sent bé, ni massa fort ni massa fluix	Hauria d'apujar una mica el volum	No se l'entén de tan fluix com llegeix

7. Després de llegir

7.1. Valoració final de l'obra

Un cop finalitzada la lectura del llibre, després d'acabar el darrer capítol, és fonamental compartir les impressions que ens ha causat i el que ens ha fet sentir. Un dels objectius de la mediació literària ha de ser el d'oferir a nens i nenes recursos per poder expressar amb paraules la pròpia opinió, ampliant de forma progressiva els arguments per validar-

la, tant si és favorable com si no ho és. En el nostre guiatge, cal que ensenyem a la canalla a identificar els motius pels quals un text els ha interessat més o menys.

7.2. Anàlisi dels personatges

Després de la lectura del llibre repartirem els sis personatges de la història en sis grups diferents. Els nens i nenes de cada grup pensaran com és el seu personatge i ho escriuran en un full. Després el dibuixaran i posaran un títol a la feina feta, que exposaran davant de la resta de la classe.

Per fer-ho es poden fixar en el que diu el text i el que mostra la il·lustració.

7.3. Explica el conte amb les teves paraules

Demanarem a cadascú que escrigui un text explicant la història amb les seves pròpies paraules.

En funció del nivell de lectoescriptura del grup, podem pensar i acordar les frases entre tots i totes abans d'escriure-les o deixar que les criatures ho facin de forma espontània. Les vinyetes anteriors poden ajudar a recordar els episodis del text.

7.4. I si aquest llibre s'acabés d'una altra manera?

La marieta Enriqueta ha pogut recuperar les seves taques. Imagina que no les hagués trobades o que algun dels animalons no les hi volgués tornar. Com s'hauria acabat la història? Parlem-ne!

7.5. Poemes de marietes

Escoltem i memoritzem aquestes cançonetes populars de marietes:

*Marieta vola, vola,
tu que portes camisola
Si m'ensenyes el camí del cel
et donaré pa i mel.
Marieta vola, vola,
tu que portes camisola
Si m'ensenyes el camí de la mar
jo et donaré pa torrat.*

*Marieta, petiteta,
vine, vine cap aquí.
Fes viatge
sense pressa
per la vora del jardí
Marieta, xicoteta
vola, vola amb destí.
Fes viatge*

*sense pressa
quan despertis al matí*

7.6. Més rimes d'animals

Les rimes són un recurs molt beneficiós per treballar la consciència fonològica i la destresa per discriminar, identificar i comparar sons. La seva sonoritat i el seu ritme les fan especialment atractives i divertides per a la canalla. Al llibre que hem llegit, el nom de tots els personatges rima amb el nom de l'animal que representen:

Marieta Enriqueta
Formigota Carlota
Cargol Oriol
Pardal Eudald
Aranyeta Pepeta
Papallona Mariona

Pensem entre tota la classe noms que rimin per a altres animals com: sargantana, escarabat, conilleta, esquirol, granota, panerola, mussol, ratolina, dragonet, mosquit, cuc, granota, gat, gos, ratolí... En el següent quadre trobem algunes possibilitats.

SARGANTANA	BERNAT
ESCARABAT	LOLA
CONILLETA	MOHAMED
ESQUIROL	CARLOTA
GRANOTA	TATIANA
PANEROLA	ORIOLO
MUSSOL	MARTINA
RATOLINA	POL
DRAGONET	ANTONIETA

7.7. Maqueta del jardí

Entre tota la classe farem una maqueta que representi el jardí on s'ha desenvolupat la història i hi apareguin els sis personatges. Utilitzarem una superfície de fusta de 50 cm x 70 cm, que es pot pintar amb pintura, folrar amb plastilina o fins i tot amb moqueta. Treballarem fonamentalment amb plastilina, tot i que els elements vegetals també es poden fer amb cartró decorat amb pintura i papers de seda de colors. La plastilina és especialment adequada per modelar els animalons i guarniments florals de tota mena. Les figures es poden envernissar perquè quedin més sòlides.

Un cop finalitzada la maqueta es pot exposar al vestíbul o al passadís del centre i organitzar visites comentades amb altres grups del cicle o de la resta de l'escola. Es podrien fer grupets de 5 o 6 alumnes que expliquessin el conte a altres classes amb l'ajuda de la maqueta.

7.8. La marieta sense taques. Obra de teatre

El teatre és un recurs interessantíssim per potenciar l'expressió oral a les aules i donar resposta a la necessitat que les criatures tenen de representar el món que ens envolta. El seu indiscutible component lúdic fa que aquesta activitat resulti engrescadora des del primer moment. Les nenes i els nens aprenen a escoltar-se entre si i a expressar-se en públic.

Si volem representar *La marieta sense taques*, podem optar per una de les dues variants teatrals que us proposem.

- **Joc dramàtic.** Després de treballar l'argument amb la comprensió del text i el debat literari, els nens i nenes estan en disposició d'improvisar una representació de la història amb la intervenció de cadascun dels personatges. Aquest és un joc que es pot fer a la mateixa aula o al gimnàs, proporcionant teles i pinces perquè la canalla es pugui disfressar i maquillatge per si es volen caracteritzar. Es poden fer grupets de sis i que vagin representant l'obra per torns, sense preparació prèvia. Aquesta és una bona manera de tancar tota la unitat de programació realitzada al voltant del conte.
- **Obra de teatre.** En aquest cas hi ha d'haver tot un treball de preparació que compti amb diferents apartats:
 - Escriptura del **guió** a partir del text original.
 - **Repartició de papers.** A més dels sis personatges, podem designar sis nens i nenes perquè narrin la part corresponent a cada episodi. D'aquesta

manera podem tenir dos grups complets per representar l'obra i tothom té text. Cadascú s'escriurà la seva part per llegir-la en veu alta i memoritzar-la.

- Memorització del text i **assajos**.
- **Vestuari**. Es pot demanar la col·laboració de les famílies per a aquest tema.
- **Decorats**. Es poden construir a l'aula, amb cartrons pintats representant la vegetació i la flora d'un jardí.
- **Música**. Es pot demanar la implicació de l'especialista de música per cantar una cançó de la marieta al final de l'actuació o preparar un grup instrumental que faci els efectes especials de l'obra amb instruments de percussió. Si fos així, no caldria fer l'obra dues vegades perquè hi hauria una tasca per a tothom: o cantar o tocar o actuar.
- **Promoció de l'obra**. Cal publicitar-la perquè la vegi el màxim de públic. Si només es vol fer per a l'alumnat, ja sigui d'un cicle o de tot el centre, caldrà repartir invitacions, fer el cartell corresponent i passar per les classes a informar del dia i l'hora en què es farà l'acte. Si es vol obrir a les famílies, potser caldrà fer una circular informativa o fins i tot un espot al web de l'escola o a les xarxes socials de què disposi el centre.

Les invitacions, escrites per les nenes i els nens, poden anar enganxades en un palet decoratiu o una pinça de marieta.

7.9. Ens inventem una història per a cada personatge

Un cop han fet la descripció de cada personatge es poden repartir els escrits dels personatges entre els alumnes i es pot proposar que s'inventin una petita història oral a partir de la pregunta:

- Per què estan tan preocupats els personatges?

Inventeu-vos una petita història que expliqui què va passar a cadascun dels personatges. Per exemple:

Per què està preocupada la formigota Carlota? Què li ha passat, a la formigota Carlota?

La formigota Carlota està preocupada perquè no troba l'entrada del seu cau. Un dia va sortir a buscar menjar i, caminant, caminant, es va distreure i es va perdre. Després quan volia tornar cap a casa, no va trobar l'entrada. S'havia perdut! Per això quan va veure la taca de la marieta a terra, com que tenia tantes ganes de tornar a casa seva, es va pensar que era el seu cau. Quina alegria que va tenir!

8. Taula de continguts

Continguts	Activitats
Abans de llegir	
Identificació de les parts del llibre. Informació que proporcionen	Act. 2
L'autora. Cerca d'informació. Llibres que ha publicat	Act. 1
Ús de la biblioteca escolar o pública. Formació d'usuaris	Act. 3
Creació d'expectatives sobre el llibre	Act. 2
Creació de motivació per a la lectura	Act. 2
L'il·lustrador. Cerca d'informació. Observació de l'estil	Act. 4
Accés al significat de paraules clau: marieta i taca	Act. 5 i 6
Durant la lectura	
Gaudi de la lectura per part d'un adult	Lectura inicial
Seguiment de la lectura amb el suport del llibre a la mà	Lectura inicial
Lectura individual i lectura en veu alta	Lectura de les nenes i els nens
Accés a la comprensió des de la lectura en veu alta	Diàleg literari
Nivells de comprensió: literal, inferencial i profunda	Diàleg literari
Reconstrucció conjunta de la història: recapitulació Elaboració d'opinions i argumentacions Identificació i expressió d'estats d'ànim i emocions	Diàleg literari

Conversa literària. Participació i interacció	Diàleg literari
Aclariment de vocabulari desconegut per l'alumnat	Diàleg literari
Identificació del narrador	Diàleg literari
Lectura de la imatge: observació i identificació d'algunes característiques	Anàlisi de les il·lustracions
Tema: Les mairies La solidaritat	Abans de llegir Conversa literària
Després de la lectura	
Valoració de la novel·la. Opinió personal	Act. 1
Anàlisi dels personatges	Act. 2
Reexplicació oral i per escrit del conte	Act. 3
Creació d'un final diferent	Act. 4
Memorització de poemes	Act. 5
Recursos literaris: la rima	Act. 6
Els espais on transcorre la història	Act. 7
Dramatització de l'obra	Act. 8
Creació d'històries a partir dels personatges	Act. 9

9. Bibliografia, webgrafia i altres fonts d'informació

- COLOMER, T.; FERREIRO, E.; GARRIDO, F., "El papel de la mediación en la formación de lectores", a *Lecturas sobre lectura/3*. México: Consejo Nacional para la Cultura y las Artes.
- Programa d'autors a les aules:
<https://cultura.gencat.cat/ca/ilc/que-fem/programes/lletres-a-les-aules/>.
- SOTA, Txell, *La lectura en veu alta. El gust de llegir, el plaer d'escoltar*, Barcelona, La Galera, 2015. <https://www.lecturaenveualta.cat/wp-content/uploads/Lectura-veu-alta.pdf>.
- PORTELL RIFÀ, Joan, *Llegim? Com fer lectors entusiastes*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2017.

